

DELAVSKA POLITIKA

Izkaša dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in sprava: Maribor, Raška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Pružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Škoflje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za tuzemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 88

Sobota, 31. oktobra 1936

Leto XI

Zakaj delavci stavkajo?

Bogdan Krekić.

Povprečno dve milijardi izgube na zaslužku vsako leto, kar traja kriza

Lani je pričel in letos prišel do vrhunca val delavskih stavk. Skoraj vse gospodarske panoge in vse kraje v državi je zajel.

Val delavskih stavk po večletnem mrtvilu med delavci je nekaj novega za široko javnost jugoslovansko ter zasluži, da o njem izpregovorimo tudi na tem mestu. To tem bolj, ker se pojav stavk komentira od raznih strani in na razne načine, toda največkrat tendenciozno, in sicer zlonamerno.

Pred par meseci se je vršila na Bledu državna konferenca industrijev. Iz časopisnih poročil smo izvedeli, da je Novosadčan rekel na konferenci, da »danes delavstvo o stavki ne ve, kaj pravzaprav hočejo in žele oni, ki vodijo stavkovno gibanje«, torej neki »oni«, in ne delavci sami. In ti »oni«, je nadaljeval industrijec »delavcem« nikdar ne povedo prave resnice. Drugi govornik, Beograjčan, doktor politične ekonomije, vidi v velikih stavkah »podtalni vpliv agentov iz inozemstva«. Ta trdi dalje, da »fondi za vzdrževanje stavk« prihajajo preko Dunaja in da je »njih izvir itak preveč znan!« Ugleden stanovski organ v Beogradu želi po zgledu predstavnikov beograjskih industrijev na blejski konferenci dokazati s številkami, kako sedaj naši delavci bolje žive kakor nekoliko let prej in kako nimajo vzroka za stavke; in ker pa to vseeno delajo, zaključuje ta organ, so delavske stavke »politične« ter imajo namen, da zrušijo vladajoči red.

Iz takih ugotovitev izpočetka, so se čisto naravno pojavile tudi take konsekvence: navedena je bila že zahteva po prepovedi delavskih stavk, na merodajna mesta je naslovljen apel, da bolje čuvajo obstoječi socialni, gospodarski in politični red, in v ozadju te zahteve se skriva prikrita misel predstavnika beograjskih industrijev na blejski konferenci, ki je rekel: »V popuščenju napram vedno večjim socialnim zahtevam morajo biti delodajalci jako previdni...«, ker »popuščenje delodajalcev pomeni pričetek splošnega propadanja njihovih interesov. Čim se prične razpravljati socialno vprašanje v naši industriji, bodo zahteve delavstva vsak dan večje« in »tedaj jih ne bo mogoče več umiriti«.

Ali je pojav delavskih stavk s tem pojasnjen?

Da ne bomo govorili sami, naj še govori omenjena blejska konferenca.

Isti doktor politične gospodarske vede, predstavnik beograjskih industrijev, je rekel na blejski konferenci tudi to-le: »Priznavam, da se ponekod plačujejo tudi prenizke mezde«, ali tu se je takoj ognil, češ, da so to »sporadični slučaji«. Drugi govornik, predstavnik slovenskih industrijev, je bil čisto nasprotnega mnenja ter spopolnil pomajnkljivo misel svojega beograjskega tovariša, trdeč, da se »ponekod plačujejo tudi preveč nizke, (da »preveč nizke«, tako je rekel in ne samo »nizke) plače«. Ta govornik je obenem odgovoril tudi na argumente svojih prejšnjih kolegov, ki so opisovali delavske stavke kot »podtal-

Draginja narašča Hitro dviganje cen življenjskim potrebščinam

Po obilni žetvi, ki je dala ogromno količino žita za izvoz, se je nenadoma pričela dvigati cena moki, ki se je v kratkem času podražila za nič manj kot 70 para pri kilogramu.

Cene mesu zaznamujejo porast od Din 1 do Din 3 pri kilogramu.

Podražila se je tudi mast za okroglo Din 4 pri kilogramu.

Drago je letos tudi sadje, ki je slabo obrodilo. In razen tega zaznamuje še cela vrsta ostalih življenjskih potrebščin skok v ceni navzgor.

Delavci in nameščenci, javni in privatni zaskrbljeni opazujejo to naglo dviganje cen življenjskim potrebščinam, ki more imeti za posledico samo še večje pomanjkanje v delavskih in nameščenskih družinah.

Draginja pomeni: manj kruha za otroke, manj tečne in redilne hrane za od telesnega in duševnega dela izčrpane delavce in nameščence.

Kaj je vzrok naraščanju cen življenjskim potrebščinam?

Akcija za izboljšanje cen kmečkim pridelkom? Bojimo se, da temu ni tako; dozdeva se nam, da je kmet že davno odprodal svoje žito in to po mnogo nižji ceni, kot jo zaznamujemo danes.

Pri živini zasluži najbrž prekupčevalec namesto kmeta. Kmet je v stiski. Prisiljen mora odprodajati živino po ceni, kakršno mu kupec pač nudi. Prekupčevalci so razen tega organizirali izvoz na veliko; nastalo je pomanjkanje blaga in povpraševanje po njem, ki ga spretno izkoriščajo v svrhu navijanja cen.

Od vsega tega nima kmet ničesar razen jeze, ki vidi, kako dobičkanosno špekulirajo z njegovimi pridelki tisti, ki so si nadeli vlogo posrednika med producentom in konzumentom.

Te ugotovitve bi morale dati povod nadzornim oblastim, da se za novi draginski val, ki preplavlja deželo zanimajo, da preprečijo špekulacijo, ki gre v korist posrednikov, na očitno škodo konzumentov in producentov.

Delavske mezde se kljub obrambnim stavkam niso izboljšale, nameščenske plače so podpoprečne, državnim uradnikom pa so bile lansko leto celo nižane z utemeljitvijo, da so cene padle in da se razmere normalizirajo.

Dviganje cen življenjskim potrebščinam pomeni zato pravo katastrofo za stotisoče mezdnih delavcev in nameščencev. Še hujšo katastrofo pa za ono armado stotisočev,

ki danes brezposelna in brez podpore tava na cesti.

Kako je mogoče dopustiti naraščanje draginje — ki tepe reveža najhujše, ki jo občuti družina tem strašnejše, čim številnejša je — spričo dejstva, da od tega profitira samo prekupčevalec, dočim ljudstvo strada pri polnih kašah in zalogah?

DRAGINJA POMENI NE SAMO POMANJKANJE IN GLAD, ONA POMENI TUDI PADEC KUPNE MOČI KONZUMENTA, OMEJITEV POTROŠNJE. OMEJITEV POTROŠNJE PA JE UDAREC ZA NARODNO GOSPODARSTVO, KAJTI EDINI USPEŠNI RECEPT ZA PREBRODENJE GOSPODARSKE KRIZE JE, IZBOLJŠANJE KUPNE MOČI KONZUMENTA. ZIMA JE TU. ČLOVEK POTREBUJE V TEM ČASU VEČ KOT V POLETNIH MESECIH, SEDAJ PA NAJ IMA OBRATNO, VSEGA MANJ.

Treba je prilagoditi mezde in plače cenam življenjskih potrebščin. Ni mogoče trpeti, da bi se ta odnos reguliral sam ob sebi, na škodo konzumenta in producenta ter narodnega gospodarstva sploh, z edino izjemo posredovalca, ki pri tem žanje profit.

Zato tudi delavci in nameščenci kličejo:

Boj draginji!

Izboljšajte plače državnim nameščen-cem! Gudi zagrebški gospodarski krogi za okrepitev kupne moči

Zagrebski »Jugoslovanski Lloyd« z dne 25. oktobra t. l. opozarja, da je treba misliti na okrepitev kupne moči v državi. Državni proračun za 1935-36 izkazuje skoraj pol milijarde prebitka in je torej mogoče izboljšati uradniške plače. List pravi povsem logično, da bi državni izdatek za uradniške plače ne obremenjeval dr-

žavnega proračuna, ker bi gospodarstvo plačevalo večje davščine od večjega konzuma.

To smo mi že neštetokrat poudarjali. To velja za delavce in nameščence istotako. Toda, kadar gre za izboljšanje življenjskega standarda delovnega ljudstva, so prav gospodarski krogi, ki tega vprašanja nočejo umeti.

Koliko je ta trditev resnična?

Stvarno je žalostna resnica, da so cene agrarnih pridelkov padle, res tudi za malenkost več kakor delavske mezde. Razlike pa ni skoraj nobene, ker je padez enih in drugih cen sledil popolnoma sporedno. Resnica pa je obenem, da so cene industrijskih izdelkov ostale stalno nad višino cen poljskih pridelkov in delavskih mezd. Da ne bomo tega dokazovali sami, pustimo to konstatcijo enemu udeležencev imenovane blejske konference industrijev. Industrijec ing. Remec je rekel dobesedno: »Čim vidimo pri nekaterih proizvodih ogromen padez cen, pa vidimo pri nekaterih karteliranih, da so bile cene še povišane.«

Tega momenta bi mi ne omenjali, ko bi se ta z druge strani ne bil navajal kot najmočnejši adut glede pojava delavskih stavk. Po našem mnenju ne more biti merilo stanje mezd, ki je izraženo v indeksih v teku nekoliko minulih mesecev ali let. Merodajno je vprašanje, jeli mezde naših delavcev vso daljšo minulo dobo pa do današnjega dne odgovarjajo najprej fiziološkemu minimumu, dalje, jeli mezda jamči existenco rodbine, ter končno, kakšen je ta življenjski standard, na katerem se hoče obdržati množico naših sodržavljanov, ki pripadajo delavstvu in nameščentstvu.

(Konec prihodnjič.)

Popravek

V št. 87 »Delavske Politike« z dne 28. oktobra 1936 ste prinesli na str. 1. v 4. stolpcu v članku »Izid javnih občinskih volitev. Socialistično delavstvo z združeno opozicijo. Uradno: 24 občin v rokah združene opozicije«, vest: Rače: 866, 608 (70%). JRZ I. (Klasinc) 232 (5), JRZ II. (Pauman) 257 (16), JNS 21 (0), opozicija 98 (3). Sklicujoč se na določbe tiskovnega zakona, Vas prosim, da to vest, ki ne odgovarja resnici popravite: Ni res, da je dobila JRZ II. (Pauman) 257 glasov in 16 mandatov, res pa je, da je bila Paumanova lista kmetjsko-delavska in izrazito opozicionalna proti JRZ in da je ta lista dobila 257 glasov in 16 mandatov.

Z odličnim spoštovanjem
Pauman Josip, Rače.

Častna izjava.

K popravku pripominjamo, da smo priobčili samo uradno poročilo o izidu volitev, brez najmanjšega namena, da g. Paumanu škodujemo na dobremu imenu in ugledu.

Uredništvo.

In vendar demokracije ni konec. Prijatelji diktature pri nas neprestano dopovedujejo ljudstvu, da je strankarska razcepljenost izvor vseh nesreč in da nikakor ni mogoče dovoliti, da bi imeli kar cel ducat strank in stranic. Pri sedanjih norveških volitvah se je potegovalo za 150 mandatov nič manj kot 15 strank in 1900 kandidatov. To je mnogo več, kot kdajkoli poprej pri nas, čeprav se je ob priliki svoječasnih parlamentarnih volitev v politično razgibanih pokrajinah pojavilo tudi do 17 list, zato pa je bilo razdeliti še enkrat toliko mandatov kot na Norveškem. Kljub številnim strankam in stranicam pa Norveška ne bo propadla, ampak lahko služi tudi nam za vzgled.

Internacionala:

Za svobodno Španijo!

Dne 26. t. m. sta se sestali v Parizu predsedstvi Socialistične delavske internacionale in Mednarodne strokovne zveze, da ponovno utrdita svoje stališče glede pakta o nevmešavanju v španske zadeve. Posvetovanje je bilo zaključeno s sprejetjem te-le

resolucije:

Predsedstvi SDI in MSZ, zbrani na skupni seji, dne 26. oktobra 1936. potrjujejo svoji prejšnji izjavi, da mora pravna in zakonita španska vlada, v smislu obstoječih določb mednarodnega prava, dobiti za svojo obrambo potrebna sredstva;

ugotavlja, da tkzv. pakt o nevmešavanju ni rodil mednarodno pričakovanih rezultatov, ker so bile fašistične države že od vsega začetka odločne pomagati in ker je bilo nemogoče uvesti res uspešno nadzorstvo;

izjavlja, da je dolžnost celokupnega politično in strokovno organiziranega delavskega razreda vseh dežel, da s svojo akcijo vpliva na javno mnenje in vlade v posameznih državah, da se s pomočjo mednarodnega dogovora, za kar naj dasta pobudo vladi Francije in Anglije, zopet vzpostavi svoboda podpiranja republikanske Španije, čije obrambo smatra svetovni proletarijat kot svoj najvišji interes;

pozivata vse delavske in strokovne organizacije, da v svojem področju zastavijo svoj vpliv in s skupno akcijo po možnosti preprečijo dobavo za španske

Boji za Madrid

Vladne čete odbijajo z brezmejno hrabrostjo sovražne napade nacistov, ki z vsemi silami pritiskajo proti Madridu, da ga osvoje.

V svojem poročilu z dne 29. t. m. javlja španska vlada protiofenzivo vladinih čet, ki poteka zelo ugodno v smeri proti Illescasu južno-vzhodno od Madrida.

Sploh se moramo čuditi, kako je mogoče, da vladine čete odolevajo tako silnim napadom, dobro oboroženega nasprotnika, med tem ko same niso zadostno oborožene. General Molle n. pr. je sam izjavil, da so vse tvornice orožja in municije v rokah nacistov, dočim imajo rdeči samo tovarno v Trubiji, pa tudi to so nacistična letala porušila.

Zmede v JNS. Nikola Uzunović pripravlja opozicijo v JNS za izključitev Jevtičevcev iz stranke.

Jaroslav Hašek:

Ločitev gospoda Solivarja

(Konec.)

Sedel je tu, glavo je zaril med dlani in tarnal dalje: »Jaz sem kriv, samo jaz sem kriv, strašno!«

Bil je tako obupan, da se nam je zasmilil, govoril je tako zagonetno in zmedeno, da smo ga še tem bolj pomilovali.

»Gospoda moja,« je dejal, ko je spet dvignil glavo, »če ne bi bilo tiste usodne ure, ki me je spravila v nesrečo, bi s svojo ženo lahko še dolga leta živel v miru, sreči in zadovoljstvu. Moja nesrečna strast, uboga žena, kaj si morala doživeti!«

Bridko je jokal. Prosili smo ga, naj nam zaupa svojo bolečino, mogoče bomo našli kak drug izhod in ne bo treba ločitve.

»To je strašno, moram se ločiti, gospoda moja, nič ne pomaga, domov se ne vrnem več. Uboga Bianka! Gospoda moja, Bianco je povozil avtomobil!«

Obrisal si je solze: »Moja nesrečna žena jo je tako ljubila. Tako lepa psica je bila, čeprav so ji v vsej okolici pravili: beštija. Danes popoldne se je moja žena odpravljala na izprehod in dejala: »Otokar,

Kdo je organiziral špansko meščansko vojno?

V listu »El Dia Grafico« od 19. avgusta 1936, ki izhaja v Barceloni čitamo:

»Ko se bo pisala zgodovina o predpripravih za vojaško in klerikalno gibanje v Španiji, bomo šele prav spoznali, kako globoko segajoče so bile razpredene niti te vstaje. Pri atentatih, ki so bili izvršeni v maju in juniju nikakor ne gre za posamezne slučaje, brez vsake medsebojne zveze. Nek tajinstven mož jih je vodil in pripravljaj v svoji pisarni, v kateri je bil skrit cele tedne. Ta mož je bil jezuit. Imenuje se Angel Herrera, je zastopnik Vatikana v naši državi in ena izmed najvplivnejših oseb v katoliškem svetu. On je vodil divje desničarske stranke in njegova moč je segla vsepo vsod. Njegovi zločinski naklepi se niso popolnoma posrečili. Nenadna smrt Calva Sotela jih je preprečila. Presenetila jih je, oni pa so začeli revolucijo.

Dalekosežni in dobro pripravljene načrt Angela Herrera je bil takole zasnovan:

Rusija v odboru za nevmešavanje

Proti vsemu pričakovanju aktivnih podpornikov španskih nacistov: Portugalske, Nemčije in Italije, Sovjetska Rusija ni izstopila iz odbora za nevmešavanje v španske zadeve. Zadovoljila se je s protestom, ki je ostal brez učinka, pač pa je izjavila, da se pri izpolnjevanju svoje obveze o nevmešavanju ne čuti bolj

V Madridu in v Barceloni se stavi šestnajst skupin, vsaka obstoječa iz po štirinajst z Mauser- in avtomatičnimi pistolami oboroženih mož. Člani teh skupin naj bi bili v glavnem mestu Španije vojaški častniki in fašisti, v Barceloni pa častniki, karlisti in gangsterji. Na en in isti dan, namreč 18. jul., naj bi po ena patrolja, sestojeca iz samih častnikov, zahtevala, da jo sprejme v Madridu predsednik republike, v Barceloni pa predsednik generalidada (pokrajinske vlade). Kakor hitro bi bili patrolji sprejeti, bi morali z municijo, ki preprečuje pok, ustreliti oba moža. Ob istem času bi pod različnimi pretvezami obiskali tudi najpomembnejše političarje in voditelje delavskih organizacij ter jih na enak način pomorili.

To naj bi bila prva faza od gospoda Herrera zasnovane vstaje. Calvo Sotelo je bil tri dni poprej, predno je bil ubit, imenovan za najvišjega šefa falange, španske obnove in tradicionalistov. Nevidne niti te organizacije so se stekale v roki Angela Herrera.

vezano, kot pa ostale države, ki se je tudi niso držale. To znači, da hoče imeti Rusija svobodne roke in da se z ozirom na podpiranje nacistov s strani Portugalske, Nemčije in Italije, tudi španski vladi prizna pravica, da sme zopet kupovati orožje v inozemstvu ter da ga ji smejo države dobaviti.

Jugoslavija in Turčija

Utrditev balkanskega pakta

Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović je obiskal te dni Ankaru, glavno mesto Turčije, kjer je bil gost predsednika republike Kemala Atatürka.

Obisk ima političen pomen. Zunanjemu svetu naj služi kot dokaz, da je balkanski pakt trden in zveza balkanskih držav faktor, s katerim je treba računati.

»Sveto zvezo« proti komunizmu sta sklenili Nemčija in Italija.

»Sveto zvezo« proti komunizmu sta sklenili Nemčija in Italija.

Mir in blagostanje

ni le vrnitev dr. Beneševga obiska v Bukarešto. Sodelovanje Rumunske in Čehoslovaške datira že iz vojne dobe. Formalno pa je bila sklenjena zveza med obema državama 23. aprila 1921 ob sodelovanju bivšega predsednika čehoslovaške republike dr. T. G. Masaryka. Mala antanta se je že takrat pripravljala, kako preprečiti novi kaos v srednji Evropi. V tem zmislu dela še danes vsa mala antanta. Prvotni namen male antante je bil, preprečiti revizijsko politiko v Podunavju, prizadete države zblížiti gospodarsko in politično, kar bi obenem služilo tudi pomirjenju in miru v tem ozemlju.

Stvari so se od takrat nekoliko izpremenile. Danes imamo malo an-

Ob obletnici razpada Avstro-Ogrske

Te dni je minilo 18 let od konca svetovne vojne oz. razpada Avstro-Ogrske monarhije.

Narodi, hrepeneči po svobodi in demokraciji so zrušili habsburško tiranijo in na razvalinah Avstro-Ogrske ustanovili svoje lastne države. Osvobojeni habsburškega jarma so svobodno zadihali.

V svobodi pa so le prehitro pozabili, da je svoboda in demokracija treba negovati in utrjevati.

Ljudstvo, ki je ob prevratu imelo vso iniciativo v svojih rokah, ki je ustvarjalo države po svoji volji, je to iniciativo zanemarilo, vajeti so mu zdrknile iz rok.

Danes po komaj osemnajstih letih se ljudstvo zopet zaveda, kaj je izgubilo, Klic: za svobodo in demokracijo! odmeva po Evropi in ljudstvo se združuje, da v državah, ki jih je stvorilo samo, postane v resnici svoj gospodar.

Ob osemnajstletnici razpada trinoške Avstro-Ogrske naj se zavedajo narodi in države, da morejo uspevati in rasti samo v svobodi in demokraciji.

Milijoni so padli na bojnih poljanah za svobodo, milijoni živih naj branijo mir, v katerem edino more uspevati svoboda.

40urni delovnik

za 3.6 milijona delavcev v Franciji

Te dni je bil objavljen zakon, s katerim se uvaja 40urni delovnik v nekaterih industrijskih panogah, med drugim tudi v pekovski obrti v Parizu.

Blagodati 40urnega delovnika bo uživalo 3.6 milijona delavcev.

Obisk rumunskega kralja v Pragi

tanto in dežele rimskega pakta (1934), to je Italijo, Avstrijo in Ogrsko. Mala antanta ne gleda na to zvezo sovražno, pač pa smatra, da se morata obe skupini gospodarsko in politično zblížati. V tem duhu se vrši tudi praški obisk rumunskega kralja in je potrebno, da se mala antanta po modrem preudarku prilagodi sedanjim razmeram evropskega položaja. Mala antanta ni samo zaščitnica svojih sočlanic, marveč njena politika gre za utrditvijo miru v srednji Evropi.

V Evropi ustvarjajo sicer politične razmere vsak dan novo situacijo. Države male antante potrebujejo sicer druga drugo, končni cilj pa je le isti. Vsem skupno pa je gospodarsko poglobljeno sodelovanje, kateremu bo sledila tudi politična konsolidacija med malo antanto in sosednjimi državami. Ta politika pa more vesti k miru in boljšemu socialnemu položaju v srednji in jugovzhodni Evropi.

Za delavce v Avstriji vedno slabše

Javno pismo avstrijskemu kanclerju.

Režim v Avstriji je »zatrli« svobodne strokovne organizacije, vendar so izgrajene ilegalno in so jako močne.

Pri dunajski kanclerjevi manifestaciji pred 14 dnevi so delavci razdelili javno pismo na kanclerja, v katerem po uradnih podatkih dokazujejo, koliko so se poslabšale razmere delavcev, nameščencev in obrtnikov ter sorodnih poklicev in kmetov. Katastrofalna je slika. Delovni sloji nimajo ne političnih ne socialnih pravic. Okoli 200.000 več jih je nezaposlenih kakor 1933. Mezde so padle, poslabšalo se je socialno zavarovanje; socialne politike sploh ni več. Uspeva le oboroževalna industrija. Obdavčujejo se ubožni sloji, luksuzni davki so odpravljeni. To so posledice režima v po smernicah »Quadragesimo anno« izgrajeni stanovski državi. Socialisti in strokovničarji se bodo borili do popolne zmage demokratičnih svoboščin.

danes te ne bom zaklenila noter, zakaj po končanem pomivanju posode moraš peljati Bianco na izprehod.« — Pomil sem torej posodo, da popravim krivico, ki smo jo prizadejali ženskam, in potem šel z Bianco ven. Zunaj pa me je prevzela tista prekleta kadilska strast. Stopil sem v sosedno trafiko, Bianco pa sem ostavil zunaj. Komaj pa sem si pričel izbirati cigare, sem začul presunljiv krih. Planil sem iz trafike in ugledal Bianco, ki je v mlaki krvi ležala sredi ceste, obdana od kopice zija. Med tem ko sem se dal premagati svoji strasti, jo je povozil avtomobil. Vzel sem Bianco, jo odnesel k naši grbasti sosedu, kupil papir, zavil vanj razmesarjeno Bianco in dejal sosedu: »Ko bo moja žena šla mimo, ji dajte tale zavoj!«

— Ne, domov se ne vrnem več, moram se ločiti, jaz, tiran, lopov. Sam bom vložil proti sebi tožbo za ločitev zakona zaradi neizpolnjevanja zakonskih dolžnosti. Mimo tega nisem v sobi niti prahu obrisal in smeti tudi nisem nesel ven.«

V tem trenutku so se odprla vrata kavarne in noter je stopila gospa Solivarjeva. Energično je pristopila k gospodu Solivarju, ki je nemo strmel v kot.

»Zakasnila sem se pri prijateljici in se zato šele zdaj vračam domov. Spotoma pa sem se domislila, da si mogoče spet navzlic moji prepove-

di šel v kavarno. Obleci se in pojdi, se bova že doma pomenila.«

Kakor jagnje, ki ga vodijo na vrvi, se je gospod Solivar dvignil in šel s svojo soprogo, ki ga je držala za rokav. Naslednji dan smo čuli v časopisu:

Zakrknjen samomorilec. — Zasebnik Otokar Solivar je včeraj na poti od Akademske kavarne do doma šestkrat poizkusil samomor. Na vogalu Myslikove ulice je skočil pod avtomobil in ko se je ta ustavil, se je vrgel na tračnice pod tramvaj št. 623. Samo prisotnosti duha svoje soproge se mora zahvaliti za svojo rešitev. Pri tehniku je skočil pod voz št. 4 in k sreči je zavirač za časa zasukal zavoro, sicer bi se bila zgodila nesreča. Na Karlovem trgu se je iztrgal svoji ženi in stekel v bližnjo pivovarno, odkoder je hotel skočiti skozi okno prvega nadstropja, pa so ga spet za časa zadržali in izročili njegovi soprogi, ki ga je hotela odvesti domov; v tem trenutku je planil pod avtomobil firme Novak, ki mu je v naglem tempu drvel naproti. Tudi tokrat ga je rešila soproga. Ko ga je ta energična ženska skozi množico radovednežev s težavo privedla domov, se je tik pred hišo iznova vrgel na tračnice proge št. 4. O slučaju so mnogo razpravljali in splošno mnenje je, da nesrečni mož ni orgovoren za svoja dejanja.

Če hočete biti DOBRO in poceni oblečeni obiščite

Češki magazin

Maribor, Ulica 10. oktobra
kjer dobite blago po tovarniških cenah.

Hrastnik

Razprava radi učitve akordnih postavk. Dne 13. oktobra se je vršila pri ravnateljstvu razprava radi učitve posameznih akordnih postavk v kolektivni pogodbi. — Organizirano delavstvo si je od teh razprav nadejalo mnogo več, ker je računalo s tem, da gg. zastopniki TPD poznajo razpoloženo in položaj delavstva, pa tudi način dela. Toda varali smo se, kljub temu, da so zaupniki dokazali, da so zahteve rudarjev upravičene, so zastopniki TPD vztrajali pri tem, kar so imeli napisano. Sedaj veljavna kolektivna pogodba (§ 6) pravi: »Družba je pripravljena preiskati akordne postavke pri vzdrževanju in postranskih delih itd.« Delavski zastopniki so predložili dobro utemeljene zahteve že pred 15. septembrom; vsega skupaj je obsegal ta predlog 45 točk. Družba je pristala samo na par predlogov in primaknila po Din 0,30 in slično. Ako računamo, da se je moka podražila za 70 par je to, na kar je družba pristala, res malenkost. Delavstvo, ki še vedno ne najde poti v organizacijo, naj se zaveda, da kolektivna pogodba še ni vse, ampak da je treba tudi sile, ki bdi nad tem, da se pogodba izvaja. (Recimo § 18, ki ga zaupniki že dobro poznajo.) Družba ima tudi zaposlene delavce, ki delajo več kot osem ur; n. pr. na rudniški žagi. Ravnateljstvo prosimo, da odpravi nadurno delo povsod tam, kjer ima dovolj sposobnih moči na razpolago, da se lahko dela tudi v izmeni. — Zaupnike in II. rud. skupino prosimo, da nastopajo za naše pravice, mi pa jih bomo podpirali. To pa je mogoče le na ta način, ako postanemo člani razredne strokovne organizacije in naročniki »Delavske Politike«, ki v javnosti brani naše koristi in nam s tem lajša naš boj.

Kranj

Naročniki in čitatelji »Delavske Politike« Naj ne bo nikogar med nami, ki ne bi naročil knjig »Cankarjeve družbe«. Kdor bi ne zmogel Din 20 za tepe knjige, naj jih priporoči svojim prijateljem in znancem. Mnogo jih je, ki izdajajo denar za našim interesom nasprotno čtivo, ako pa jim rečeš, da bi naročili knjige, ki so res naše in delavstvu namenjene, se pa izgovarjajo na krizo. Dobre knjige nudijo v zimskih večerih mnogo kratkih ur in poduka. Ne odlašajte, temveč jih takoj naročite ali sami ali pa po zaupniku pri poverjeniku »Delavske Politike«. — Pri tej priliki opozarjamo tudi one naročnike »Delavske Politike«, ki so z naročnino za list v zaostanku, da zaostanek čimprej poravnajo. — Poverjenik. VAZNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — Oglejte si zalogo in prepričajte se!

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Delavski pravni svetovalec

Odplačilo dolga na obroke (Celje).

Vprašanje: Najemnica mi je ostala dolžna za hrano Din 224, ki mi jih je obljubila odplačevati 14dnevno po Din 50. Plačala je le Din 50. Naslednjega obroka ni več plačala, češ, da ne bo dajala na 14 dni Din 50. Ali jo lahko za celi ostanek takoj tožim?

Odgovor: Če ste dolžnici dovolili odplačevanje dolga v obrokih 14dnevno po Din 50 in se niste izrecno pogodili, da zapade cela terjatev, če ne plača redno obroka, potem lahko sedaj iztožite le sproti vsakih zapadlih Din 50. Ali pa čakajte, da poteče rok celega plačila. Če bi Vi dolžnici obljubili, da jo čakate na tako odplačilo le pod pogojem »zgube obrokov«, bi lahko takoj, ko je tožnica zamudila drugi obrok, iztožili celi ostanek terjatve. Od posameznih obrokov lahko zahtevate tudi 5% zamudne obresti.

Pokojnina rudarjeve vdove (Trbovlje)

Vprašanje: Mož moje sestrične, ki je vojna vdova, je bil rudar. Ker se ni mogla preživljati, je vstopila po vojni v službo pri rudniku in je bila 14 let zavarovana pri bratovski skladnici, nato pa začasno vpokojena. Po dveh letih so ji prenehali izplačevati pokojnino, češ, da je zopet za delo sposobna. Ali more dobiti od bratovske skladnice še kako pokojnino?

Odgovor: Zoper odlok, s katerim so ji ustavili pokojnino bi se bila Vaša sestrična lahko pritožila, vendar je sedaj rok za pritožbo že zamudila. Morda pa bo sedaj dobila pokojnino po svojem pok. možu, ako je ta izpolnjeval pogoje za pokojnino pri bratovski skladnici. Obrne naj se zato s primerno prošnjo na Bratovsko skladnico.

Svobodni obrtniki in

politična kupčija za volitve v TOI

Naše poročilo o politični kupčiji med JRZ in JNS za volitve v trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico, ki sta jo sklenili v obliki dogovora, da izstopita z enotno listo, je vzbudilo v javnosti veliko zanimanje. Zlasti seveda med prizadetimi obrtniki in trgovci.

Nihče ni mogel niti sanjati, da je kaj takega sploh mogoče, še manj seveda, da bi se JRZ in JNS lahko dogovorili za skupen nastop v času, ko sta se v volilnem boju za občine na smrt pobijali. In vendar se je zgodilo! Med tem ko so gospodje pri »Slovincu« in »Jutru« vihteli krvave sekire, so se voditelji z ene in druge strani bratili za kulisami in sklepali o skupnem nastopu za volitve v TOI. Tak politični dealer so

Gospoda pri »Slovincu« in »Jutru« o tem skupnem nastopu JRZ in JNS »gospodarskih krogov« molči. Namesto kanonad, ki smo jih ob takih prilikah vajeni, prinašajo eni in drugi listi samo kratke novice, v katerih sporočajo o določitvi kandidatov za posamezne sreže, ki so si jih razdelili tako, da n. pr. v Mariboru levi breg (mesto) kandidirajo JRZ-pristaši, Maribor desni breg pa JNS-pristaši oz. naprednjaki.

Sedaj je tudi zagledal beli dan skupen oklic obeh političnih nasprotnikov v obrtniškem taboru, g. Ivana Vogrina, ki je eksponent JRZ in g. Josipa Rebecka, ki je predstavnik JNS. Listi pa, ki te pozive pri-

našajo ne smatrajo za potrebno, da bi samo z eno besedo pojasnili radovednemu svetu, kako naj si tolmači to »enotno fronto« JRZ in JNS pri volitvah v TOI. Gospodje so malce v zadregi, zato molče, upajoč, da bodo z molkom najlažje spravili stvar v pozabljenje.

Zavedajo se tudi, da to politično kupčijo večina slovenskih obrtnikov odklanja, da jo zlasti odklanjajo obrtniki člani »Jugoslovanskega obrtniškega društva«. Toda kaj se to njih tiče. Gospodje še vedno mislijo, da je Slovenija podeljena samo na JRZ in JNS interesni sferi.

Pri tej kupčiji udeleženi predstavniki obeh struj so se tudi dogovorili, da bodo z vsemi silami preprečili ev. pojav kakšne nasprotno liste. Počasi se odpirajo obrtnikom oči, zakaj »Jugoslovansko obrtniško društvo« ni moglo vršiti priprav za te volitve kot je hotelo. V tem oziru krijejo gospodje drug drugega, oboji pa imajo — prakso!

Obrtniki, ki niso za tako kupčijo, ki niso pristaši JRZ, niti JNS bodo morali na en ali drugi način poskrbeti, da bodo tisti, ki so pripravili ta »združeni« nastop dveh političnih struj proti svobodnemu obrtništvu, prejeli zasluženo lekcijo.

Obrtniki, na tem primeru se učite! Ne dajte se več izigravati po JRZ in JNS političnih veljakih, ampak nastopite složno v obrambo svojih koristi in pravic!

Obrtnik.

Doma in po svetu

Koliko občin ima opozicija?

»Slovenec« poroča, da je pri občinskih volitvah 25. oktobra opozicija osvojila 24 občin, v glavnem glašilu JRZ »Samoupravi« pa stoji z velikimi črkami napisano, da je število občin, v katerih je dobila večino opozicija 31. Ker so pri »Slovincu« to razliko najbrž že tudi opazili, jo bodo gotovo pojasnili, da ne bo nepotrebne zmede.

Ljotičevci — fašisti. V Novem Sadu se je te dni vršilo predavanje Jugoslovanske lige proti fašizmu in antisemitizmu. Na predavanje je prišla skupina Ljotičevih fašistov, ki so demonstrirali proti demokraciji, dokler jih policija ni odstranila. Ljotić pa bo še dalje trdil, da njegovo gibanje ni fašistično.

Prepoved ustanavljanja veleblagovnic je podaljšana za eno leto.

Za 232 milijonov Din pšenice je bilo izvoženo iz naše države do 18. oktobra.

Šport — plemeniti. V zemunski bolnici je umrl nek čevljar, ki so ga »drukerji« pri neki nogometni tekmi premikastili.

Nasedli parobrod. Veliki italijanski parobrod »Birmanija« je 21. t. m. nasedel na otoku Mrdulju pri Splitu. Zavozil je na skalo z hitrostjo 14 milj na uro. Pri tem si je raztrgal železni trup v dolžini 20 metrov.

Planinske Jopice TRIGLAV
Istni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša »LUNA«
Maribor, samo na Glavnem trgu 24

Zlatarski delavci, ne potujte v Zagreb! V zlatarski delavnici Höflinger v Zagrebu je stavka, firma pa sedaj lovi delavce z inserati pod Zlatarska d. d.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjik. — Uprava.

Bolgarska vlada v škripcih. Te dni so odstopili trije ministri. Vlada je razglasila, da je radi razburkanega mednarodnega položaja sklenila preložiti volitve na poznejši čas. Obljubila pa je, da bo pred volitvami v sobranje izvedla občinske volitve. Bolgarski vladi se zdi, da ima še čas.

Bakreni barometer. Cene bakru se neprestano dvigajo. Kljub zvišani produkciji pričakujejo, da ne bo več mogoče zadostiti naraščajoči potrebi. Popovska žrela rastejo kot iz tal...

Cankarja so ukradli. V Clevelandu so ondodni Slovenci nameravali postaviti v parku, kjer stoji že spomenik škofa Barage, še Cankarjev spomenik. Neki verski nestrpnosti, katerim je svobodoumni in socialni pisatelj ter socialni demokrat Ivan Cankar v veliko pohujšanje, so kip ukradli, vsekakor v svojo sramoto.

Srečni Peruanci. V Peruju so imeli zopet majhen prevrat. Nova vojaška diktatura je prišla na krnilo, — ker je pretela komunistična nevarnost. Pod to pretvezo odstavljajo peruanski diktatorji drug drugega.

Tiskovni sklad

Ob priliki izplačila iztoženih bolezenskih dnin, so darovali zabukovski rudarji Din 218.— za tiskovni sklad v znak priznanja zasluga, ki jih je imela v tem boju rudarjev za svoje pravice »Delavska Politika«. — Iskrena hvala! Posnemajte!

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih
nepremočljivo
sukno izdelujemo po
patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri
nas enkrat kupil
je postal naš stalni
odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

Zastavljalnica W. REMM
Maribor, Gregorčičeva ul. 6.

Prodaja zastavljenega blaga
dne 11. novembra 1936

Začetek ob 9. uri dop.